

Posudek na rigorózní práci:

Současný český antikomunismus z hlediska konceptu hegemonie. (Ústav politologie, UK FF, 2009, 89 stran včetně příloh)

Autor práce: Ondřej Slačálek

Autor posudku: Radek Buben

Posuzovaná rigorózní práce O.Slačálka je z více hledisek pozoruhodným textem. Ve výčtu jejích předností by rozhodně neměl zapadnout fakt, že jde o dílo zcela nové, napsané výlučně pro potřeby rigorózního řízení, a tudíž se nejedná o úpravu práce diplomové, k rigoróznímu řízení doporučené. Ačkoli druhý postup je naprosto v pořádku a regulérní, Slačálkovo neobvyklé úsilí jenom umocňuje dojem z jeho zodpovědného přístupu.

Práce je rozdělena do tří oddílů, prvních dvou teoretických a oddílu věnovaného konkrétní analýze antikomunistického diskurzu v ČR. Vlastně hlavní tezí Slačálkovy studie je, že současný český antikomunismus ztrácí svou hegemonii, jež mu dříve umožňovala nevyvíjet nějaké viditelnější aktivity a nebudovat nové „specializované“ instituce. Po roce 2003, tedy krátce po dalším vítězství levice ve volbách a zděšení části společnosti z průběhu „osvobozování“ Iráku, se situace mění.

Teoretická část Slačálkova textu je zasvěcenou interpretací převážně marxistických přístupů k pojetí a konceptu ideologie/ideologií, mýtu a hegemonie (tedy takových přístupů, o nichž by reprezentanti českého antikomunismu asi řekli cosi ve smyslu: „...no jo, to známe“).

V případě aplikovatelnosti gramsciovského konceptu hegemonie si autor klade dobrou otázku, zda on sám není „kontaminován předpoklady, o něž se opírá hegemonická moc v jeho

společnosti?“ Sám však konstatuje, že hegemonie, jíž zkoumá, je hegemonií „v době...narušení“, a tudíž vlastně jediná zkoumatelná. Metodou, jíž Slačálek pro výzkum takové hegemonie používá je diskurzivní analýza, zaměřená na sorelovský mýtus a mobilizující obrazy takovému diskurzu inherentní, především na obraz nepřítele.

S touto perspektivou pak Slačálek přesvědčivě analyzuje vývoj českého antikomunistického diskurzu od jeho „fáze distanční“ (vymezené léty 1989 – 2003), jež končí úpadkem antikomunistického konsenzu a jeho hegemonie, po fázi „vyloučení“, která je pokusem o získání ztracených pozic a ve které, bohužel, musíme žít i v současnosti.

Slačálkovy teze jsou důkladně promyšlené, výborně vyargumentované a originální. Už jenom z tohoto důvodu by předkládaný text, který má velký potenciál vyvolat nádhernou polemiku, měl být vydán, a to jak v celku v nějakém odborném periodiku (nebo formou krátké knihy), tak ve velmi zkrácené podobě v jakékoli tiskovině, jíž čtou (nejenom) ti, jejichž diskurz je analyzován.

Jednoznačně doporučuji k obhajobě.

Radek Buben